

HART VOOR JE GEMEENTE

SAMEN INVESTEREN IN BREDE WELVAART

Jouw gemeente staat voor belangrijke keuzes over wonen, economie en leefbaarheid. Keuzes die ook invloed hebben op natuur, duurzaamheid, klimaat en gezondheid in onze directe omgeving.

Daarom presenteren de Drentse natuur- en milieuorganisaties zes groene speerpunten die jouw gemeente helpen werken aan een toekomstbestendige leefomgeving. Bij ieder speerpunt reiken we concrete acties en herkenbare Drentse voorbeelden aan. Zo dragen we samen bij aan brede welvaart en maken we onze gemeente gezonder, mooier en duurzamer.

Deze groene speerpunten dienen als inspiratie en ondersteuning voor bestuurders én inwoners: iedereen met hart voor de gemeente. Laten we hier de komende jaren gezamenlijk de schouders onder zetten en samen het verschil maken!

EEN GROENE, GEZONDE EN VEERKRACHTIGE TOEKOMST

Juist lokaal kun je het verschil maken voor een gezonde leefomgeving, betaalbare energie en toekomstbestendige woningen. Groene investeringen dragen bij aan brede welvaart én een sterke economie. Bovendien is een groene omgeving de perfecte bondgenoot voor klimaatbestendigheid, biodiversiteit en zeker ook voor de gezondheid en het welbevinden van alle inwoners.

DIRECT NAAR:

STEUN DE GROENE DOENERS:
NABERSCHAP 2.0

GROEN IS GEZOND: ZORG VOOR
EEN FIJNE LEEFOMGEVING

MAAK WERK VAN SCHONE ENERGIE
EN EEN CIRCULAIRE ECONOMIE

INVESTEER IN NATUUR EN LANDSCHAP

GEZOND EN GROEN WONEN:
VOOR IEDEREEN

STIMULEER DUURZAAM VOEDSEL
UIT EIGEN STREEK

GROENE AGENDA & VERGADERLOCATIES

CONTACTGEGEVENS

DE KRACHT VAN
DRENTHES WEBSITE
(met speerpunten & impactcijfers)

STEUN DE GROENE DOENERS: NAOBERSCHAP 2.0

Duizenden Drenten zetten zich vrijwillig in voor natuur, landschap en duurzaamheid. Inwoners en ondernemers zoeken elkaar op, vormen netwerken en komen met initiatieven. Tegelijkertijd staan gemeenten voor grote maatschappelijke opgaven die zij niet alleen kunnen oplossen. Steun daarom deze kracht van onderop! Zorg voor visie, ruimte en ondersteuning voor maatschappelijk initiatieven.

Gebruik en ondersteun de maatschappelijke kracht van onderop! Samen maken we het verschil!

MOOIE DRENTSE VOORBEELDEN

DRAGERS VAN DRENTS ERFGOED

Het Drents Landschap, Natuurmonumenten, Landschapsbeheer Drenthe en Staatsbosbeheer beheren niet alleen natuur maar ook Drents Erfgoed zoals hunebedden, molens, oude kerken en landgoederen. Dat doen ze samen met veel betrokken vrijwilligers. Zet je ook in voor monumenten, erfgoed en gezonde maatschappelijke betrokkenheid in jouw gemeente!

Foto: Evelyn Bruinsma

GROENE HANDEN UIT DE MOUWEN

Met goede ondersteuning helpen Drentse vrijwilligers ook jouw gemeente met groenbeheer. Ze zijn hierin onmisbaar! Natuurorganisaties ontvangen jaarlijks meer dan 6.000.000 gasten in hun terreinen, wat ook voor je gemeente veel oplevert. En via allerlei vormen van [streekbeheer](#) en begeleide vrijwilligersinzet werken inwoners samen aan behoud en herstel van landschap en natuur. Dit leidt tot gemeenschapsinitiatieven zoals ommetjes, bloemrijke bermen en dorpsbossen.

CONCRETE ACTIES VOOR JOUW GEMEENTE

- **Stimuleer lokale duurzaamheidsinitiatieven** van inwoners, vrijwilligersorganisaties en lokale werkgroepen.
- **Ondersteun beheer en onderhoud van de groene leefomgeving** samen met het groeiende netwerk van vrijwilligers. Investeer hierin zodat betrokkenheid duurzaam bijdraagt aan draagvlak, kwaliteit en beheerskosten op de langere termijn.
- **Faciliteer vroegtijdige en actieve participatie in planprocessen.** Voorkom dat inwoners afhankelijk worden van de grillen van projectontwikkelaars.
- **Ontwikkel samen met inwoners en natuurorganisaties een natuur- en landschapsvisie** voor hun dorp of wijk.
- **Stimuleer lokale energie-initiatieven** en maak werk van energie-gemeenschappen.
- **Versterk de circulaire beweging van onderop; creëer broedplaatsen voor het nieuwe delen, repareren en hergebruik** via RepairCafés, textielhubs en ambachtscentra en wijkinitiatieven voor deelauto's.

DUURZAME DRENTEN

Steeds meer Drenten houden zich bezig met duurzaamheid. Zij zetten zich in voor circulariteit, repareren kapotte spullen in repaircafé's, hergebruiken materialen en delen auto's of spullen met anderen. Gemeenten als Emmen, Meppel en Midden-Drenthe steunen dit soort initiatieven met een eigen programma, zoals [Meppel Deelt](#).

CONCRETE ACTIES VOOR JOUW GEMEENTE

GROEN IS GEZOND: ZORG VOOR EEN FIJNE LEEFOMGEVING

Bomen, planten en groene buurten maken wijken aantrekkelijker, gezonder en socialer. Groen maakt onze omgeving fijner voor mens en dier. Het vergroot de biodiversiteit en zorgt voor schaduw, koelte en schone lucht. Tegelijk versterken groene en waterrijke wijken de natuur en helpen ze schade door hitte en hoosbuien te voorkomen. Zo versterk je de leefbaarheid en weerbaarheid van onze dorpen en steden.

Investeer in groen en kies voor voldoende schoon water, voor nu en later.

- **Pas ecologisch beheer toe in bermen,** slootkanten en de openbare ruimte.
- **Ontwikkel natuurlijke speelplekken,** o.a. door samen met scholen te werken aan groene schoolpleinen.
- **Stimuleer buurt(moes)tuinen en vergroening van tuinen, daken en gevels** met inheemse en biologische planten en bloembollen.
- **Beperk het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen:** Neem maatregelen in het Omgevingsplan, stel spuitvrije zones in rond scholen, woonkernen en natuurgebieden en [gebruik deze tips van Natuur & Milieu](#).
- **Kies voor meer groen en minder verharding in je gemeente:** investeer in fijne, groene openbare ruimte en kies voor slim ruimtelijk ontwerp.
- **Zorg voor waterberging in bebouwde omgeving en buitengebied** voor piekmomenten, o.a. door wadi's aan te leggen. Neem inwoners hierin mee en denk ook aan bedrijventerreinen.

MOOIE DRENTSE VOORBEELDEN

GEZOND BUITEN SPELEN EN BEWEGEN

Natuurorganisaties werken samen met gemeenten aan groene schoolpleinen, gezonde buurten en natuurlijke recreatieplekken in Drenthe. De [Schoolpleinen Revolutie](#) heeft bijvoorbeeld als doel om in alle Drentse gemeenten te zorgen voor groene schoolpleinen. Terreinbeherende organisaties werken ook graag samen je gemeente aan wandel- en fietsvoorzieningen voor inwoners en bezoekers. Met slim beleid creëren we gezonde buitenruimte voor iedereen, bewegen we meer en zijn we gezonder.

ECOLOGISCH BEHEER VOOR EEN GEZONDE BUURT

Inwoners kunnen jouw gemeente helpen met ecologisch beheer, bloemrijke bermen en klimaatbestendig waterbeheer. Zo worden er Drentse [Berm Scouts](#) opgeleid om te helpen bij het beheren van gemeentelijke bermen. [Stichting Steenbreek](#) werkt samen met o.a. gemeenten aan het duurzaam vergroenen van de leefomgeving. Ook kan jouw gemeente samen met inwoners bijdragen aan de bescherming van inheemse soorten, zoals bijvoorbeeld al gebeurt voor de typisch [Drentse Poasbloem](#).

MAAK WERK VAN SCHONE ENERGIE EN EEN CIRCULAIRE ECONOMIE

In een wereld waarin grondstoffen en energie steeds schaarser én politiek gevoeliger worden, wordt lokale onafhankelijkheid steeds belangrijker. Zet daarom in op energiebesparing, lokale opwek, hergebruik en de circulaire economie. Dat levert lokaal werk op en maakt jouw gemeente gezonder, onafhankelijker en veerkrachtiger.

Zorg voor schone energie, gesloten kringlopen en eigen grondstoffen dicht bij huis.

MOOIE DRENTSE VOORBEELDEN

LOKALE ENERGIE VAN EN VOOR HET DORP

Energiecoöperaties zoals in [Ansen](#) en [Noordenveld](#) laten zien hoe inwoners samen duurzame energie opwekken en besparen. De inwoners zijn mede-eigenaar, beslissen mee en houden de opbrengst lokaal. Dat levert lagere energiekosten, meer draagvlak en versnelling van de energietransitie op. En [energiecoöperatie Drentse Aa](#) helpt met energiecoaches mensen met smalle beurs. Inspirerende voorbeelden voor jouw gemeente!

ENERGIE, NATUUR EN BELEVING GAAN HAND IN HAND

De [Energietuin Assen-Zuid](#) combineert duurzame energieopwek met natuur en recreatie. Op zo'n vijftig hectare wekken zonnepanelen groene stroom op voor 6.000 huishoudens. Tegelijk bieden een plukbos, wandelroutes en picknickplekken ruimte voor biodiversiteit en ontspanning. Het project is samen met gemeente, lokale organisaties, onderzoekers en omwonenden ontwikkeld en laat zien hoe een slim ontwerp verbinding brengt tussen ruimtelijke ontwikkeling, natuur en mens.

CONCRETE ACTIES VOOR JOUW GEMEENTE

- **Stimuleer verduurzaming van woningen**, met isoleren als eerste, cruciale stap. Dit beperkt energieverbruik én zorgt voor een gezonde leefomgeving.
- **Maak de doelen uit de Regionale Energie Strategie (RES) waar** en investeer in vervolgstappen voor een schone en klimaatneutrale energievoorziening.
- **Zet in op duurzame energiebronnen.** Bespaar zoveel mogelijk en kijk dan naar passende combinaties van zon, wind, geothermie, aquathermie en restwarmte.
- **Werk nauw samen met lokale energiecoöperaties, netbeheerders, bedrijven en inwoners** om netcongestie te beperken: stem vraag en aanbod goed op elkaar af, o.a. via energiehubs.
- **Steun de circulaire bedrijvigheid en geef als gemeente het goede voorbeeld:** met circulaire inkoop en aanbesteding, veranker dit in het beleid.
- **Zorg voor integrale ruimtelijk ontwerpen** waarin vraag en aanbod bij elkaar komen en natuur en landschap een goede plek krijgen.

CONCRETE ACTIES VOOR JOUW GEMEENTE

INVESTEER IN NATUUR EN LANDSCHAP

Het landschap en de prachtige natuur maken Drenthe uniek en aantrekkelijk. Veel inwoners dragen deze omgeving een warm hart toe. Natuur en landschap zijn bovendien de grootste motor voor recreatie en toerisme en dragen bij aan leefbaarheid, gezondheid, voedselvoorziening en economie. Maar natuur, landschap en biodiversiteit staan onder druk, waardoor ook de vergunningverlening vastloopt. Door nu te investeren in natuur- en landschapsherstel, creëren we tegelijk ruimte voor economische groei en ontwikkeling.

Steun herstel en beheer van natuur en landschap in jouw gemeente.

- **Creëer een aantrekkelijke leefomgeving** voor mens, dier en plant door het landschap te versterken en natuur met elkaar te verbinden.
- **Combineer gebiedsontwikkeling met natuurherstel**; ontwerp met aandacht voor de natuur en ondersteun samenwerkingen die daaraan bijdragen.
- **Draag bij aan de afronding van het Natuur Netwerk Nederland (NNN)** en versterk zo de natuurkwaliteit in jouw gemeente, onder andere via ruimtelijk beleid.
- **Investeer in groene overgangen** tussen woongebied en landschap. Maak met wandelroutes en speelplekken ruimte voor recreatie én natuur.
- **Investeer in landschapselementen die water vasthouden** en de natuur verbinden.
- **Versterk toezicht en handhaving in natuur- en recreatiegebieden** voor een [veilige omgeving](#). Dit voorkomt overlast, verstoring en illegale afvaldumpingen.

MOOIE DRENTSE VOORBEEDEN

GEBIEDSONTWIKKELING MET WINST VOOR NATUUR, LANDSCHAP EN SAMENLEVING

Investeren in natuur en water versterkt ook de kwaliteit van landschap en economie. Neem bijvoorbeeld Assen aan de Aa, waar natuur, waterberging, cultuur en recreatie succesvol zijn gecombineerd. Ook in het Hunzegebied en de [Onlanden](#) werken gemeentes, waterschappen, provincie, landbouw en natuurorganisaties aan gecombineerde gebiedsontwikkeling en [groenblauwe dooradering](#). Dit draagt bij aan waterhuishouding, biodiversiteit, landbouw en economie.

Foto: Harry Cock

STEEDS MEER BEDRIJVEN EN INSTELLINGEN ZIEN DE WAARDE VAN GROEN

Een mooi voorbeeld is inpassing in het landschap van het [Isalaziekenhuis](#) bij de Reest, die mede dankzij samenwerking met gemeente en natuurorganisaties tot stand is gekomen. Dat geldt ook voor het bedrijventerrein Vepa in Emmen. Sluit je als gemeente aan bij de brede samenwerkingsalliantie die zich inzet voor deze nieuwe [werklandschappen van de toekomst](#).

Foto: Vepa the furniture factory

GEZOND EN GROEN WONEN: VOOR IEDEREEN

Een wijk is pas echt geslaagd als mensen er niet alleen wonen, maar ook leven. Dat vraagt om méér dan alleen stenen stapelen. Het vraagt om betrokkenheid en aandacht voor welzijn, groen en duurzaamheid. Als gemeente speel je daarin een sleutelrol. Door toekomstbestendig te bouwen en bestaande panden slim te benutten, kan je sneller, goedkoper én duurzamer woningen realiseren.

Zet in op nieuwe woonontwerpen: gezond, duurzaam, sociaal en groen.

CONCRETE ACTIES VOOR JOUW GEMEENTE

- **Investeer in nieuwe woongemeenschappen en versterk voorzieningen** op loop- en fietsafstand. Buurten met veel groen waar bewoners samenwerken, zorgen voor meer sociale cohesie en minder eenzaamheid.
- **Investeer in de bestaande voorraad woningen** door slim in te zetten op herbestemmen, opwaarderen en transformeren.
- **Stimuleer het gebruik van duurzame, hernieuwbare en waar mogelijk lokale materialen.** Door te kiezen voor lokaal geteelde gewassen als duurzaam bouw materiaal, bied je ook de boeren in jouw gemeente een mooie kans!
- **Zorg dat bouwplannen bijdragen bij aan biodiversiteit en klimaatbestendigheid.** Zorg in het ontwerp voor extra biodiversiteit, denk aan groene daken, nestkasten en ruimte voor water.
- **Maak van slopen het nieuwe oogsten** beperk bouwafval en stel hergebruik van vrijkomende materialen als voorwaarde in vergunningen.

MOOIE DRENTSE VOORBEELDEN

ZO ZIET DUURZAAM WONEN ERUIT

De [Wijk van de Toekomst](#) in Gieten laat zien hoe duurzaam en toekomstbestendig wonen eruit kan zien. Woningcorporatie de Volmacht maakt met bewoners, partners en gemeente de woningen in deze bestaande wijk energieneutraal en levensloopbestendig. Door slim ontwerp, goede isolatie en lokale energieoplossingen verbetert de woonkwaliteit en daalt het energiegebruik. Een inspirerend voorbeeld voor alle gemeenten hoe woningvernieuwing en duurzaamheid hand in hand gaan.

Foto: Gerard van Beek

FIJN WONEN MET GROEN DICHTBIJ

In [Wolfsbos \(Hoogeveen\)](#) werken inwoners samen met IVN en gemeente aan een gezonde groene buurt die de sociale cohesie versterkt: een voorbeeld dat ook in jouw gemeente toegepast kan worden! Ook huizen van duurzame materialen, met sedumdaken, groene tuinen, voedselbosjes en wadi's dragen bij aan een gezonde omgeving. Voorbeelden als [Tuinrangers](#) en [Het Wonen van de Toekomst](#) laten zien hoe dit elders in Drenthe vorm krijgt!

STIMULEER DUURZAAM VOEDSEL UIT EIGEN STREEK

Een gezond bord eten begint bij een gezonde landbouw. Met een actief voedselbeleid draagt jouw gemeente bij aan de gezondheid van inwoners en positieve boer-burgerverbindingen. Denk aan korte ketens, boerderijwinkels en voedselbossen in je eigen buurt. Ondersteun boeren die voedsel produceren én tegelijkertijd zorgen voor natuur, schoon water en een mooi buitengebied.

Creëer win-winsituaties voor landbouw, gezondheid en natuur.

CONCRETE ACTIES VOOR JOUW GEMEENTE

- **Ontwikkel samen met inwoners en boeren een voedselagenda**, gericht op lokale, biologische en plantaardige ketens waarin boeren en burgers samenwerken.
- **Stimuleer korte-keteninitiatieven:** Faciliteer boerenmarkten, voedselcoöperaties en gebruik van duurzame en lokale producten in winkels en horeca.
- **Maak gezonde voeding onderdeel van het gemeentelijk beleid**, in samenwerking met scholen, sportverenigingen en ondernemers.
- **Steun boeren biodiversiteit, landschap en natuur versterken.** Denk aan natuurinclusieve landbouw en samenwerking rond natuurgebieden met organisaties als Staatsbosbeheer.
- **Biedt ruimte aan de ontwikkeling van agroforestry, pluktuinen en voedselbossen.**

MOOIE DRENTSE VOORBEELDEN

LOKALE VOEDSELKETENS VERSTERKT DOOR BELEID

Met het [Voedselprogramma 'Eten van Hier'](#) werkt de gemeente Midden-Drenthe samen met inwoners, ondernemers en organisaties. Samen zorgen ze voor gezond en lokaal geproduceerd voedsel, kortere ketens, minder verspilling en betere toegang tot gezond eten voor iedereen. Zo worden gezondheid, sociale samenhang en economie versterkt en wordt een toekomstbestendig voedselsysteem opgebouwd.

Lokaal: Naakte haver

VOEDSELBOSSEN EN PLUKTUINEN VOOR LOKAAL DUURZAAM VOEDSEL

Voedselbossen en pluktuinen in Drenthe laten zien hoe lokaal voedsel duurzaam kan worden geproduceerd. Een mooi Drents voorbeeld is [Pluimerije](#), waar mensen zelf fruit, kruiden en bloemen kunnen oogsten. Het project laat zien hoe een lokaal initiatief bijdraagt aan groen, leerzaam en duurzaam gebruik van ruimte. Ook projecten als de [fruitboombrigades](#) dragen bij aan duurzaam, lokaal voedsel. Dit soort initiatieven verdient steun en navolging.

Pluimerije

'KOM GEWOON AN'

De komende maanden nemen we je graag mee naar inspirerende voorbeelden voor jouw gemeente. Dit zijn activiteiten georganiseerd door de natuur- en milieuorganisaties. Denk aan een gebiedsexcursie, boomfeestdag of natuurwerkdag en andere lokale acties. Samen met onze vrijwilligers en partners nemen we je graag mee naar buiten!

Of je nu wilt ontdekken wat er in jouw omgeving gebeurt, inspiratie zoekt voor de plannen voor jouw gemeente of gewoon nieuwsgierig bent: je bent van harte welkom.

Bekijk de Groene Agenda en ontdek waar je de komende tijd kan aansluiten. **Kom gewoon an!**

BEKIJK DE GROENE AGENDA

KLIK HIER

VERGADERLOCATIES

Natuurlijk ontvangen we jullie graag op een van onze locaties, op een mooie plek dichtbij. We denken graag mee voor een inspirerende bijeenkomst. Hieronder vind je tips voor fijne vergaderlocaties. Staat je gemeente er niet bij of zoek je een locatie in de buurt? Neem gerust contact met ons op.

APPELSCHA

[Buitencentrum Drents-Friese Wold](#)

ASSEN

[Landgoed Overcingel](#)
[Duurzaamheidscentrum](#)
[Hertenkamp 5](#)

BORGER

[Hunebedcentrum](#)

DROUWEN

[Buitencentrum Boomkroonpad](#)

DWINGELOO

[Havezate Oldegaerde](#)

HAVELTE

[Holtingerveld](#)

ORVELTE

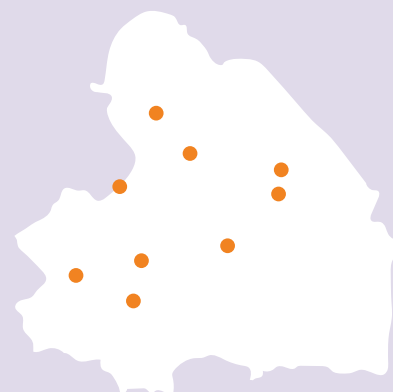
[De Veldhoeve](#)

NORG

[De Natuurplaats Noordsche Veld](#)

RUINEN

[Dwingelderveld](#)

**LAAT JE HART SPREKEN
VOOR EEN GROENE, GEZONDE
EN VEERKRACHTIGE
GEMEENTE!**

Foto: Vepa the furniture factory

VOOR CONTACT EN MEER INFORMATIE

Natuur en Milieufederatie Drenthe

Hertenkamp 6
9401 HL Assen
T 0592 311 150
info@nmfdrenthe.nl

Landschapsbeheer Drenthe

Kloosterstraat 11
9401 KD Assen
T 0592 316 616
info@lbdrenthe.nl

IVN Drenthe

Zuideresweg 10
9441TZ Orvelte
T 0593 582 550
drenthe@ivn.nl

Stichting Het Drentse Landschap

Kloosterstraat 5
9401 KD Assen
T 0592 313 552
info@drentslandschap.nl

Natuurmonumenten

Oude Benderseweg 14
7963 PX Ruinen
T 0522 476 200
secretariaatzuiddrenthe@natuurmonumenten.nl

Staatsbosbeheer

Balloo 67
9458 TB Balloo
T 088 284 4742
info@staatsbosbeheer.nl